

Takács Zsuzsa

ÖT VERS

A lánc és a szem

Az eggyé kényszerített részeire szét-
áll, már biztos. Nem kell ellenkeznem
többé, különmorzsolódik, ahogy

kezdettől akartam, a lánc és a szem.
(Nem sikerült engednem tehát,
belátom, ámbár igyekeztem.)

Milyen gyöngéden estél, levél, a víz
színére. Gyöngédebben, mint bármilyen
szerető az áhított szeméremtestre.

Ez volt a legszebb mozdulat, levél,
köszönöm. Nem elegyedtéél és nem remegtél.
Ez volt a legszebb mozdulat.

Kimenni

a zsúfolt teremből, a tapsvihar
tetőfokán, amikor villám-
tréfájukat előadják a világszomorú

bohócok, a számtalan fortélynak nem
felülni, áttörni a lelkes sorfalon,
kabátot, kalapot, esernyőt a révült

ruhatárostól bagóért visszavenni,
akkor vágni át a városon, amikor kulisszáit
épp cserélik, de még a váltás nem érkezett

meg, az órák is állnak, és egyetlen kísérlők
a fertőlenítő szaga, mely belengi
a dögvész tarkított város utolsó utcáit,

Hosszú pilláidon az én könnyem

Az a megváltó könnyűség,
amivel mindent vállalt, már
hiányzott belőle (és belőlem).

Még tartotta magát, hibátlanul
működött a test, de már tudtuk,
el fog zuhanni. Az első mozdulatban

már bontakozott a szégyen. Hosszú
pilláidon majd az én könnyem
ragyog. Émelyegni fog

a túlzó megfogalmazástól, tudtam,
ahogyan én is émelyegtem tőle. De,
nem lát, panaszolta, a könnyeimtől.

Folytatás

nem hívni föl senkit (kinövik úgyis
a cserepet a zöldek, és az ablakot
kilökve az útra kikönyökölnék),

nem torolni meg, de nem is heverni ki
a sértést, nem gyógyíttatni fogfájást,
szem gyulladt hártáját és leukémiát,

nem nyitni ajtót a tűzoltóknak, ha ég a ház,
fuldoklás közben nem kapaszkodni,
visszafordulni az utált ajtóból

a megérkezés pillanatában. Nem nézni előre
menet közben, csak hátra. A csattanást kiállni.
Akkor lehullhat a tóra egy levél.

Tilos zenék

Kiderült a végén, hogy halott, és a látszat
vizében úszik napok óta, akár egy megnyúlt
magzat. Hogyan közöljem a reménykedőkkel,

hogy ne várjanak, mint egy kórházi folyosón,
hogy menjenek haza, csókolják meg egymást,
és zárják be az ajtót erősen éjszakára.

(Az előbb itt szó volt a víz színére
ereszkedő levélről, mely kitért ujjakkal
nem akart mást, csak tartani

rövid időre még önmagát.)
Kiderült tehát, hogy akit annyiszor
láttatok, most (halottn) születik.

Magyar László András

ÁTVÁLTOZÁS

Rudolf császár görbe hátú, csúf ember volt, és igazán csak egyvalami érdekelte: a bölcsék köve. Folyton Rogerius Bacon, Picus, Trithemius, Paracelsus és a hozzájuk hasonlók műveit bújta – Rajmundus Lullus *Alchimiájának* például négy különböző hamisítványát tudta kívülről. A császár voltaképpen nem aranyra vágyott, hanem a kőre. Persze ezen a kövön nem valami szürke kavicsot kell értenünk, hanem „a” követ, olyasfélét, mint amilyen Péter apostol volt, a kőszikla, akire az egyház épült – a bölcsék kövére ugyanis hasonlóképp építhető az emberi tudás. Rudolf császár gyomorbeteg prágai magányában s örökös fekete ruhájában sodára vágyott, nem többre s nem kevesebbre: arra, hogy még történjék vele valami az életben.

Európa szinte valamennyi csalója és imposztora éldegélt egy darabig Prágában a császár pénzén, mert Rudolf végeredményben jó ember volt: relatíve kevés alattvalóját végeztette ki, sőt még olyan nyilvánvaló kóklereknek is megbocsátott, mint Tycho Brahe vagy Kepler. Elbeszélgetett az alkímistákkal, támogatta kutatásaikat, szidogatta őket, és keserűen sóhajtozott, ha megléptek az ezüstoneszájggal.

Egy nap aztán kopott kaftános zsidót hoztak elé, bizonyos Jichák ben Jichákot, aki Aleppóból érkezett, s mivel eredetileg portugálnak született, spanyolul egészen jól lehetett társalogni vele. Ez a Jichák – mint büszkén hirdette – mindenhez értett, kivéve a pénzcsinálást: tudott például hét labdát dobálni egyszerre, tüzet fűjni, almából galambot csinálni, sőt kézen állva, behunyt szemmel szorozni is. Eldicselkedett vele, hogy háromezer éve minden őst Jichák ben Jicháknak hívták, majd könnyezve elheszélte, hogy apját a szultán személyesen dobatta a Márvány-tengerbe, bőrzsákba varrva.

A császár éppen faképnél akarta hagyni, mikor a zsidó megjegyezte, hogy négy-szempont között elveszen beszámolna bizonyos, Ófelségét talán érdeklő dolgokról. Miután mindenki elhagyta a szobát, titokzatos arccal közölte, hogy ő az átváltoztatás mestere.

– Hogyhogy? – kérdezte a császár.